IN ROBERTI BELLARMINI SOCIETATIS IESV, SECVNDVM TOMVM CONTROVERSIARVM,

2

TRIPLEX INDEX:

PRIMVS scriptorum omnium in hoc volumine citatorum;

ALTER difficiliorum locorum sacræ Scripturæ passim explicatorum;

TERTIVS verò præcipuarum rerum, ac sententiarum, quæ in omnibus illis secundi Tomi Controuersiis continentur.

AVCTORE IOANNE BAPTISTA CONFALONERIO ROMANO, PHILOSOphiæ, & sacræ Theologiæ DOCTORE.

Cum PONT. MAX. CAESAR. MAI. REGIS GALLIAE & Reip. VENETAE Gratia & Priuilegio.

INGOLSTADII,

Ex Typographia DAVIDIS SARTORII.

Anno M. D. XC.

ILLVSTRISSIMO, ET REVERENDISSIMO FABIO BLONDO PATRIARCHÆ HIEROSOLYMITANO,

IOANNES BAPTISTA CONFALONERIVS S. P. D.

PROPHETA ille egregius, cuius teſtimonio CHRISTVS ipſe noſtræ ſalutis auctor dignatus eſt vti, & ad cuius lectionem hortatur B. Hieronymus, omnino ſapienter pronunciat: Qui docti fuerint, fulgebunt quaſi ſplendor firmamenti, & qui ad iuſtitiam erudiunt multos, quaſi ſtellæ in perpetuas æternitates. Et in Euangelio veritas ipſa veriſsimè dixit: Qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in regno cœlorum; quod aliquo etiam modo in hac vita, dum corporis compagibus continemur, quotidiana exempla declarant. Noſti profectò, Præſul Ampliſsime, quantoperè fulgeat ſuis Controuerſiis, & quam ſibi in cœlo coronam parauerit ROBERTVS BELLARMINVS Politianus Societatis IESV; qui non ſolùm genere vitæ, & ſanctitate religionis, cui ſe totum ab adoleſcentia addixit; ſed etiam doctrinæ multiplicis præſtantia, ac diſciplinarum ferè omnium cognitione, vt eius contra hæreticos ſcripta oſtendunt, toto terrarum

Matth. 24. *Hieron præfat. in comment. Dan.* *Dan. 12.* *Matth. 5.*

orbe iam notus, clarissima luce resplendet. Et sanè is mihi videtur (dicam nè, an verò modestiæ caussa taceam?) videtur, inquam, mihi lucerna quædam lucens in caliginoso loco, tenebrasq; omnes discutiẽs. quid enim magis obscurum, aut maiori tectum caligine, quàm hæreticæ prauitatis inscitia? quid magis tetrum, quid densioribus obductum tenebris, quàm intellectus tot errorum fuligine obscuratus, & inquinatus? quæ maior calamitas, quàm per cæcitatem mentis incredibilem, in regione vmbræ mortis habitare? Testes sunt ciuitates plurimæ, in quibus crudelis hæc hæresis lues, grassatur, ac serpit. Testes iidem ipsi, quos hæc tenebricosa caligo in tanta sententiarum confusione, non tantùm cum aliis; sed etiam secum dissentientes, in perpetuo dissidio derelinquit; cùm sæpe accidat, vt non modò in eadem Prouincia, vel in eadem ciuitate, verùm etiam in eadem domo Parentes, & filij diuersissimæ religionis monstra confingant. Testes denique sunt hæreticorum tot inter se pugnantes editi libri, tot sibi contrariæ vel eiusdem auctoris interpretationes, tot horribiles blasphemiæ, tot mendacia impudentissima, tot demùm calumniæ in eorundem verbosissimis scriptis passim insertæ. At, quas caligines noster hic Auctor (cuius opera in indicem redigenda suscepi) omnino discussit? illas videlicet, quas istud obscurissimum, & fœdissimum hominum genus, siue in cœlo, siue in terra, siue infra terram diuersis excogitatis erroribus, sibi animo finxit. Si enim cœlum spectemus, nihil in eo reperiemus, quod aliqua fuligine aspergere, hæc inferorum portenta nõ tentarint; nam beatorum sedes, quas ipsi nunquam erant ingressuri, verborum saltem telis aggredi voluerunt, & vsque ad DEI solium, superbiæ alis elati ascendentes, eum Trinitate spoliarunt; CHRISTI diuinitatem palàm,

palàm, & fine vllis ambagibus abnegarunt, illicq; veram carnem, atq; animam ademerunt, & nouo nescio quo figmẽto vbiquitatis humanam CHRISTI naturam, cum Diuina confuderunt; cui etiam vt veram, atq; omnium Patrum consensu debitam adorationem, venerationemq; auferrẽt, diuersis inuentis blasphemiis, omnes conatus adhibuerunt, neruos omnes intenderunt. Spiritum verò sanctum esse Filij creaturam, vel non procedere à Patre, & Filio tanquam ab vno principio, ore ferreo affirmare nõ dubitarunt. Quid sanctos viros sempiterno DEI aspectu perfruentes? nónne illos ea beatitudine, qua ipsi erant in omnem æternitatem priuandi, priuare omni studio contenderunt? nónne eisdem, ac beatis Angelorum mentibus cultum illum, ac venerationem, quibus eos est omnis antiquitas prosecuta, negare moliti sunt?

Si verò oculos in terram coniiciamus, videbimus non defuisse hæreticos quosdam, qui nihil industriæ prætermiserunt; sed omnibus vsi sunt machinis, vt libris Testamenti veteris, & noui, omnem prorsus auctoritatem detraherent, traditiones recusantes, veram CHRISTI Ecclesiam, siue eam consideres, vt in conciliis congregatam, siue vt toto orbe terrarum diffusam, nulla ratione agnoscentes, in clarissima luce veluti noctuæ quædam semper cęcutientes, in Pontificem Romanum, qui non secus atq; sol quidam Christianum orbem illustrat, oculos figere non valentes, militantem Ecclesiam hoc debito sibi capite ornatam quodammodo decollantes. At, fortè reliquis membris pepercerunt, ne sibimet ipsis, qui membra Ecclesiæ se esse profitentur, iniuriam facere viderentur? Non ita est: sed mirum in modum inuehuntur in Clericos omnes, in eorum institutionem, ac potestatem inuadũt. quos in Monachos, seu

Regulares consilia Euangelica sectantes impetus faciunt? quo denique in laicos furore, seu seculares eorumque potestatem, & dominium in controuersiam reuocantes, insultant? Quid plura? eò etiam deuenerunt, vt quidam eorum septem Ecclesię Sacramenta de medio tollere conati sint, alij ea omnia, quantùm in illis fuit, virtute, & efficacitate spoliarint, nonnulli etiam aliqua recipienda, sed aliqua respuenda iactarint. quid de sacrificio Missæ falsò non sparserunt in vulgus? quos de votis errores non protulerunt? quæ benè poti, plenoque ventre de ieiuniis mendacia eructarunt? quid de festis diebus, Templis, Altaribus, Reliquiis, Crucibus, & Imaginibus non sunt ementiti? nónne omnia pietatis monimenta dissiparunt, omnes leges Ecclesiasticas neglexerunt, disciplinam, atque ordinem vniuersum respuerunt, Populorum ergo Principes obedientiam, Principum erga inferiores potestatem negarunt? nónne vt omnem moderationem, omnem virtutem, omnem domus DEI decorem, ac pulchritudinem exterminarent, omnibus tùm animi, tùm corporis viribus elaborarunt?

Si denique statuamus nobis ante oculos, quæ infra terram in loco fiunt, quem Purgatorium appellamus, cùm ad animarum purgationē à DEO Optimo Maximo sit constitutus; audiemus pias illas animas vociferantes se viuorum suffragiis adiuuari, atque ab ipsis expectantes aliquod leuamen, siue per sacrificium, siue per Indulgentias, aut alia huiusmodi pia opera: & tamen fuerunt, qui non solùm eas his suffragiis priuarent, sed etiam ipsum totum Purgatorium funditus quātum quidem in ipsis fuit, euerterent, & abolerent. Sed quid dico Purgatorium? immò etiam ipsam Gehennam, atque ipsos veros, & locales inferos, apud quos sibi sedem paratam scire debe-

debebant,multi negarũt,& imaginarios nescio quos inferos,cùm iam veros experiantur,ex suo sibi capite sunt commenti. En quanta sit hæreticorum hominum audacia, quanta inscitia, quanta cæcitas,vt clarissimum cœlum tot stellis, atque luminibus exornatum tenebris obducere, nobis in hac nocte viuentibus, lunæ splendorem eripere, verum scilicet fidei lumen, quo saltem cœlestia tanquam in ænigmate, si non facie ad faciem possumus contemplari, Animas Purgatorij suffragiis spoliare, æternorum denique ignium tetras tenebras suis commentis obscurare non vereantur.

Hæc ideo dixi,Patriarcha præstantissime, vt breuiter perstringerem ea omnia, quæ Auctor hic noster quem præ manibus enucleandum quodammodo habemus; in duobus tomis Controuersiarum, quæ hucusque editæ sunt,confutanda,atque explicanda susceperit: quæ, quia non modò variarum disciplinarum scientiam, & linguarum peritiam, sed etiam totius antiquitatis cognitionem, omniumque historiarum, & temporum notitiam sine dubio requirunt:idcirco de hoc præsertim Theologorum genere,non dubito quin vera dixerit S.Augustinus, cùm ait Doctores Theologos illos esse, qui fidem Catholicam in lacte sugunt,in cibo sumunt, cuius lac & cibum paruis magnisque ministrant; & quibus post Apostolos sancta Ecclesia plantatoribus, rigatoribus, ædificatoribus,pastoribus, nutritoribus crescit: cæteram enim fidelium turbam, vt idem Auctor alio loco scriptum reliquit, credendi simplicitas tutissimam facit. Libenter equidem, quoniam noster hic Auctor ab Vrbe abest, in Galliam videlicet missus à SIXTO V. Pontifice Optimo Maximo, pudore deposito, quem eius mihi præsentia incuteret, possem ostendere illum non Catholicam modò fidem, sed

Lib. 2. contra Iulianum, cap. vltimo.

Contra epist. fundamenti, capit. 4.

omnem, vt ita dicam, ſciētiam, vnà cum lacte nutricis ſuxiſſe, niſi eius quem abſentem, vti præſentem videor intueri, modeſtia me retardaret. Satis tamen eſt, ſi paruis, id eſt, rudioribus facilitatem, & perſpicuitatem his ſuis libris eum communicaſſe; magnis verò, id eſt, doctioribus, doctrinæ & eruditionis paſtum adminiſtraſſe, ſumma cum veritate dicamus.

Iam verò mihi me ipſum ſpectanti, & laborem hunc meum in ſecundum Tomum Controuerſiarum intuenti, ſtatim mihi venit in mentem ipſa mei operis leuitas, vnde, licet alter Scripturarum, & rerum index, quem in primum Tomum paruę editionis elaboraui, ſine meo nomine Ingolſtadij Anno M. D. LXXXIX. à Dauide Sartorio ſit impreſſus: conſtitueram tamen hunc quaſi ſecundum partum domi ſeruare, & mea vtilitate, quam mihi vt finem propoſueram eſſe contentum. Sed ſicut parentes vel illum vnum quem ad ſui ſolatium in priuatis ædibus retinent apud ſe filium, in tenella etiam illa ætate opportunam nacti occaſionem non poſſunt aliquando non ſuis Dominis offerre: ita ego qui me tibi Præſul Ampliſsime, & mea omnia tanquam Domino debere profiteor, mearum eſſe partium noui, vt quem ſuperioribus menſibus alterum indicem in hunc redegeram ordinem, non typis impreſſum, ſed ſcripto tantùm exaratum communicarem, vt illum ſi quando maioris momenti negotia paterentur, ſi non volutare; oculis ſaltem inſpicere, vel aſpicere dignareris; communicaui tunc quidem: ſed dici vix poteſt, quantum ad deuinciendas hominum voluntates valeat humanitas. accurrunt ad eam omnes, illa neminem excludit, ſermone ſuo neminem priuat, neminem congreſſu, illa facilem ſe præbet omnibus, allectat animos, ad amandum impellit, & in iis quoſdam amoris accendit igniculos. Te ipſum allo-

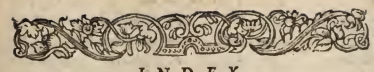
alloquor, FABI BLONDE Patriarcha meritissime, cùm per humanitatis campos, quasi per propriam tuam possessionem excurro. hac ego ita sum illectus, quemadmodũ illici par fuit, vt te non tantùm communes ob caussas, sed priuatas etiam, & proprias admirari, ac venerari vel maximè debeam. Tua, inquam, humanitas, & mira suauitas morum, non solùm communis cum tuo Illustrissimo fratre DOMINICO BLONDO Rom. Senatore dignissimo; sed tibi maximè propria fuit, quæ meum hunc qualemcumque laborem non solùm liberalissimè excepit; sed vt communior esset vtilitas typis mandari voluit, in lucemq; prodire. Ego cum tantæ humanitati repugnare inhumani hominis esse viderem, ne huiusmodi mihi nota inureretur, tuæ voluntatis significationi, quæ mihi verum mandatum fuit, non parere nefas esse duxi, & è vestigio meum hoc opus, in lucem emisi; fateor enim me in hoc indice persoluendo, non nisi perquirendarum, ac disponendarum rerum laborem, & quidem non exiguum suscepisse. cæterum res ipsæ cuius sint, nemo est qui ignoret. Itaq; in hac re illud mihi contigisse video, quod olim in sacris literis Baruch contigisse legimus, qui & Notarius, & discipulus Hieremiæ fuit. Omitto *Hier. 36.* nunc, vtrumque Prophetam fuisse, & vtriusque libros esse canonicos, vt Concilium Tridentinum, & *Sess. 4.* multi Patres asserunt. solùm in hoc, discrimen ponere mihi licet, quòd Baruch ex ore Hieremię illa sumpsit, & scripsit; ego verò quæ in scholis audiui, tandem Deo benè iuuante, eadem ex eiusdem Doctoris libris memoriæ caussa excepi, atque in indicem breuiter, vt potui, quasi tot flores in suos fasciculos, ex amœnissimis hortis collegi.

Quæ cùm ita sint, vides opinor, Præsul Amplissime, quę nam tibi offerre sim ausus. Sed hoc mihi ma-

gnam adfert consolationem, te nimirum non esse talem, qui aut munus potius, quàm animum spectes, aut cui facile par dignitati res vlla posit offerri. Accipe igitur munus hoc quantulumcunque est, quod sanè tuum iam erat totum, & paruum hunc industriæ meæ partum, quem priuatis quasi indutum vestibus antea benignissimè aspexisti, iam veluti publico nobilitatum amictu, & amplissimo tui nominis patrocinio munitum agnosce, agnosce hoc ab amãtissimo, & deuinctissimo cliente, sui erga te amoris & obseruantiæ pignus esse; sic enim me tibi in omnem vitam plurimum debere ob magnitudinem beneficij, meritorumq; tuorum, atque animi erga te mei monumentum perpetuum agnoscent, & simul etiam te non mihi modò, sed omnibus etiam ad virtutem, & Theologiæ studium fore inuitamentum intelligent. Vale. Deusq; te ad omnem felicitatem conseruet incolumem. Romæ XVII. Cal. Nouembris. M. D. LXXXIX.

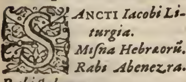
INDEX

INDEX

SCRIPTORVM OMNIVM IN HOC SECVNDO TOMO CITATORVM.

Scriptores Hebræi.

SANCTI Iacobi Liturgia.
Misna Hebræorũ.
Rabi Abenezra.
Rabi Salomon.
Thalmud.

Scriptores Græci.

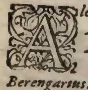
S. Amphilochius.
Anastasius Nicanus.
S. Antonius Magnus.
Aquila.
S. Athanasius.
Athenagoras.
S. Basilius.
Bessarion Cardinalis.
Clemens Alexandrinus.
Cyrillus Alexandrinus.
Cyrillus Hierosolymitanus.
Didymus.
S. Dionysius Areopagita.
Dionysius Alexandrinus.
S. Ephrem.
S. Epiphanius.
Euodius.
Eusebius Cæsariensis.
Eusebius Emissenus.
Euthymius Zigadenus.
Gennadius.
S. Germanus Constantinopolitanus Patriarcha.
S. Gregorius Nazianzenus.
S. Gregorius Neocæsariensis.
S. Gregorius Nyssenus.
Græcorum Censura ad Confessionem Lutheranorum. seu Censura Orientalis. seu Hieremias Constantinopolitanus Patriarcha.
S. Ignatius.
S. Ioannes Chrysostomus.
Ioannes Climacus.
Ioannes Damascenus.
S. Iustinus Martyr.
Macharius Aegyptius.
Maximus Monachus.
Methodius.
Michael Psellus.
Nicolaus Cabasilas.
Nicolaus Methonensis.
OEcumenius.
Origenes.
Passio S. Andreæ Apostoli.
Photius.
Proclus Constantinop.
Procopius Gazæus.

Samo-

Scriptores Latini.

Historici Græci, & Latini; Philosophi, & Humanistæ.

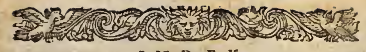
SECTARII ET HÆRETICI
RECENTIORES, QVORVM errores in hoc volumine perstringuntur.

Veteres Sectarios de industria prætermittendos putaui, tum quia eorum errores obiter in hoc opere confutantur, & vel ad primum Tomum iam impressum, vel ad tertium Deo volente imprimendum pertinent; tum etiam, quia multa eorum nomina infra in rerum ac sententiarum indice continentur.

INDEX

INDEX

LOCORVM SACRÆ SCRIPTVRAE, QVAE IN SECVNDO TOMO CONTROVERSIARVM explicantur.

Numerus PRIMVS *capita Bibliorum,* SECVNDVS *controuersias generales,* TERTIVS *verò paginas indicat.*

Ex veteri Teſtamento.

Cap. *GENESIS.*

Cap. *EXODVS.*

12. Tollat vnusquisque agnum per familias, & domos suas, &c. 3. 632. & seq.
12 Aspergite ex eo superliminare, & vtrumque postem. 1. 266
12. Est enim Phase, id est, transitus. 3. 90. 92
14. Reuersæ sunt aquæ, & operuerunt currus, & equites cuncti exercitus Pharaonis, qui sequentes ingressi fuerant mare. 1. 189
15. Sumpsit ergo Maria Prophetissa soror Aaron. 1. 133. 136
16. Manna pluens è cœlo. 1. 189
17. Aqua scaturiens ex petra. 1. 189
19. Et vos eritis mihi in regnum sacerdotale, & gens sancta. 1. 133. & 135
22. Si seduxerit quis virginem necdum desponsatam, dormieritque cum ea, dotabit eam, & habebit eam vxorem. 5. 196. & 202
24. Hic est sanguis testamenti, quod mandauit ad vos Deus. 3. 94 641. 642. 643
34. Nec vxorem de filiabus eorum accipies filiis tuis. 5. 197. 199. 202

Cap. LEVITICVS.

4. 5. & 6. Anima, quæ peccauerit, &c. pro peccato autem suo offeret arietem immaculatum de grege, & dabit eum sacerdoti, iuxta æstimationem, mensuramque delicti, qui rogabit pro eo coram Domino, & dimittetur ei, pro singulis quæ faciendo peccauit. 1. 82. & 248. 3. 829. 4. 353. & 397
5. Agat pœnitentiam pro peccato. 4. 246
5. Faciet vnum pro peccato, & alterum in holocaustum. 3. 664
11. Sancti estote, quoniam ego sanctus sum. 5. 85
13. & 14. Adducetur ad sacerdotem. 4. 243
18. Omnis homo ad proximum sanguinis sui non accedet, &c. 5. 246. 251. & 257
20. Nolite ambulare in legitimis nationum, quas ego expulsurus sum ante vos, omnia enim hæc fecerunt, & abominatus sum eas. 5. 256

Cap. NVMERI.

5. Vir siue Mulier, cùm fecerint ex omnibus peccatis, quæ solent hominibus accidere, & per negligentiam trans-

pter verbum hoc, filius qui natus est tibi, morte morietur. 4. 327. 328. & 332

13. Peccaui Domino. 4. 152. & 182

13. Dominus quoq; transtulit peccatum tuum. 4. 68. & 182

13. Noli frater mi, noli opprimere me, noli facere stultitiam hanc; quin potius loquere ad Regem, & non negabit me tibi. 5. 270

24. Peccaui valde in hoc facto, sed precor Domine, vt transferas iniquitatem serui tui, quia stultè egi nimis. 4. 374

CAP. *III. REGVM.*

1. Erimus ego, & filius meus Salomon peccatores. 4. 350

11. Certissimè auertent corda vestra, vt sequamini Deos alienos. 5. 218

CAP. *IV. REGVM.*

5. Naaman Syrus curatus à lepra. 1. 190

16. Non fecit quod erat placitum in conspectu Domini Dei sui. 1. 334

20. Reduxit vmbram per lineas, quibus iam descenderat in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus. 1. 226. 242

21. Extruxit altaria vniuersæ militiæ cœli, in duobus atriis templi Domini. & infrà. Posuit quoque idolum luci, quem feceratin templo Domini. 1. 334

CAP. *TOBIAS.*

12. Sacramentum Regis abscondere, bonum est. 1. 25

12. Eleemosyna à morte liberat, & ipsa est quæ purgat peccata. 4. 176

CAP. *IOB.*

42. Ago pœnitentiam in fauilla, & cinere. 4. 42

PSAL. *PSALMI.*

1. Non resurgent impij in iudicio, neq; peccatores in concilio iustorum. 3. 552

5. Odisti omnes, qui operantur iniquitatem. 2. 84

7. Et in eo parauit vasa mortis: sagittas suas ardentibus effecit. 1. 14

17. Clamauerunt, nec erat qui saluos faceret, ad Dominum, nec exaudiuit eos. 4. 202. 203

18. Cœli enarrant gloriam Dei, & opera manuum eius an-

30. Non addas quicquam verbis illius, & arguaris, inueniarisque mendax. 1.332

Cap. ECCLESIASTICVS.

4. Non confundaris confiteri peccata tua. 4.247

Cap. ISAIAS.

1. Quo mihi multitudinem victimarum vestrarum, dicit Dominus? plenus sum; holocausta Arietum, & adipem pinguium, & sanguinem vitulorum, & agnorum, & hircorum nolui. Lauamini, mundi estote. 1. 187. & 231

1. Auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, &c. si fuerint peccata vestra vt coccinum, sicut nix dealbabuntur, & si fuerint rubra vt vermiculus, velut lana alba erunt. 4. 394. 395

1. Quiescite agere peruersè, discite benefacere. 4. 114

1. Vinum tuum mistum est aqua. 3.458

11. Spiritus timoris Domini. 4.218

19. Cognoscent Ægyptij Dominum in die illa, & colent eum in hostiis, & muneribus. 3.646

24. Secretum meum mihi. 1. 24

29. Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est à me. 1.330

30. Cùm reuersus ingemueris, tunc saluus eris. 4.183

43. Ego sum, qui deleo iniquitates. 1.208

44. Deleui vt nubem iniquitates tuas, & quasi nebulam peccata. 2.83. 4.236

53. Disciplina pacis nostræ super eum. 4.395

53. Posuit Deus in eo iniquitatem omnium nostrum. 4.389. 395. 396

54. In misericordia sempiterna misertus sum tui. 2. 104. & 105

55. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & reuertatur ad Dominum, & miserebitur eius. 4.155.156

63. Quare nos errare fecisti de via tua? indurasti cor nostrum ne timeremus te. 4.215

64. Tu iratus es, & peccauimus. 3.615

66. Omnes gentes, & linguæ venient, & videbunt gloriam meam, & ponam in eis signum, &c. 1.266

66. Cœlum mihi sedes est. 3. 109

33. Quotiescunq; ingemuerit peccator, omnium iniquitatum eius non recordabor. 4.311

Cap. DANIEL.

4. Peccata tua eleemosynis redime, & iniquitates tuas misericordiis pauperum. 4.176.180.233.349. & 350

8. Tulit iuge sacrificium, & deiecit locum sanctificationis. 3.647.696

11. Deum autem Mahuzim in loco suo venerabitur, & Deum quem ignorauerunt patres eius colet auro, & argento. 3.586.587

Cap. OSEAS.

6. Misericordiam volo, non sacrificium. 3.50. & 594

14. Omnem aufer iniquitatem, & accipe bonum: & reddemus vitulos labiorum nostrorum. 4.398

Cap. IOEL.

2. Conuertimini ad me in toto corde vestro, in ieiunio, & in fletu, & in planctu. 4.42. & 150

2. Effundam spiritum meum super omnem carnem. 2.148. & 152

2. Et prophetabunt filij vestri, & filiæ vestræ. 1.133.136

Cap. AMOS.

4. Sacrificate de fermentato laudem. 3.442

5. Quod si obtuleritis mihi holocausta, & munera vestra, non suscipiam, & vota pinguium non respiciam. 1.231

8. Occidet sol in meridie, & conuertam diem festum vestrũ in luctum. 3.443. vide etiam 3.436

Cap. MICHEAS.

7. Proiiciet in profundum maris omnia peccata nostra. 1.188. 4.393

HABACVCH.

Iustus autem in fide sua viuet. 1.206. 2.76

Cap. ZACHARIAS.

13. In die illa erit fons patens domui Dauid, & habitantibus Hierusalem, in oblationem peccatoris, & menstruatæ. 1.188

Cap. MALACHIAS.

1. Non est mihi voluntas in vobis, dicit Dominus exercituum,

CAP. *IOANNES.*

6. Nisi

2. Qui ergo receperunt sermonem eius baptizati sunt: & appositæ sunt in die illa animæ circiter tria millia. 2. 53. & 120
2. Erant autem perseuerantes in doctrina Apostolorum, & cõmunicatione fractionis panis, & orationib. 3. 539
3. Aurum, & argentum non est mihi. 3. 551
4. Multitudinis credentium erat cor vnum, & anima vna. 3. 182
7. Non in manufactis templis habitat. 3. 125
8. Cùm audissent Apostoli, qui erant Hierosolymis, quòd recepisset Samaria verbũ Dei: miserunt ad eos Petrum & Ioannem. 2. 151. 191. 195
8. Qui cùm venissent orauerunt pro ipsis, vt acciperẽt Spiritum sanctum. nondum enim in quenquam illorum venerat, sed baptizati tantùm erant in nomine Domini Iesu. Tunc imponebant manus super illos, & accipiebant Spiritum sanctum. 1. 168. 182. 211. & 283. 2. 11. 14. 148. 150. 179. 191. 180. & 181
8. Cùm vidisset Simon, quia per impositionem manus Apostolorum daretur Spiritus sanctus. 1. 185
8. Pœnitentiam age ab hac nequitia tua. 4. 86. 5. 17
8. Vir Æthiops Eunuchus venerat adorare in Hierusalem. 3. 661
8. Ecce aqua, quis prohibet me baptizari. 4. 195
8. Credo Filium Dei esse Iesum Christum. 2. 156. 149. & 191
9. Et vidit virum introeuntẽ ad se, Ananiam nomine, & imponentem sibi manum, vt visum reciperet. 2. 151. & 193
10. Huic omnes Prophetæ testimonium perhibent, remissionem peccatorum accipere per nomen eius, omnes qui credunt in eum. 4. 68. & 72
10. Iussit eos baptizari in nomine Domini Iesu Christi. 2. 141. 4. 194. & 195
13. Ministrantibus illis Domino, & ieiunantibus, dixit Spiritus sanctus, segregate mihi Saulum, & Barnabam in opus ad quod assumpsi eos. 3. 671. 681. & 684
15. Nihil discreuit inter nos, & illos. 2. 148
15. Fide purificans corda eorum. 1. 102. 105. 191. & 210. 2. 75
15. Visum est Spiritui sancto, & nobis, nihil vltra imponere vobis oneris, præter hæc necessaria, vt abstineatis vos à sanguine, & suffocato. 1. 317

CAP. *EPIST. AD ROMANOS.*

3. Iustificati gratis per gratiam ipsius, per redemptionem, quæ est in Christo Iesu. 4.395

3. Quem proposuit Deus propitiationem per fidem, in sanguine ipsius. 3.96. 4.388

3. Arbitramur enim hominem iustificari per fidem. 1.191

3. An Iudæorum Deus tantùm? nónne & Gentiũ? immò & Gentium; quoniam quidem vnus est Deus, qui iustificat circumcisionem ex fide, & præputium per fidem. 1. 232

4. Credidit Abraham Deo, & reputatum est illi ad iustitiam. 1.206. & 229

4. Et signum accepit Circumcisionis, signaculum iustitiæ fidei, quæ est in præputio, vt sit pater omnium credentium per præputium. 1. 60.71.74.75.207. & 232

4. Christus traditus est propter delicta nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram. 1.209

5. In quo omnes peccauerunt. 2. 20. & 64

5. Sicut per inobedientiam vnius hominis peccatores cõstituti sunt multi, ita & per vnius obedientiam iusti constituentur multi. 2.83

6. Quicũq; baptizati sumus in Christo Iesu, in morte ipsius baptizati sumus. Consepulti enim sumus cum illo per Baptismum in mortem. 1.64. 2.14.61.83.103. & 104

6. Nunc verò liberati à peccato, serui autem facti Deo, habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem verò vitam æternam. 2.103. & 104

7. An ignoratis fratres (sciẽtibus enim legem loquor) quia lex in homine dominatur quãto tempore viuit? Nam, quæ sub viro est mulier, viuente viro alligata est legi: si autem mortuus fuerit vir eius, soluta est à lege viri. 5. 160. 161

7. Mortificati estis legi per corpus Christi. 2.28

8. De peccato damnauit peccatum in carne, vt iustificatio legis impleretur in nobis. 4.389

8. Non enim accepistis spiritũ seruitutis iterum in timore; sed accepistis spiritum adoptionis filiorum, &c. 4. 215

8. Quos prædestinauit, hos & vocauit; quos vocauit, hos & iustificauit; quos iustificauit, hos & magnificauit. 2. 53. & 73

9. Non qui filij carnis, hi filij Dei; sed qui filij sunt promissionis æstimantur in semine. 2.21

II. AD CORINTHIOS.

AD GALATAS.

AD COLOSSENSES.

2. Et

INDEX PRÆCIPVARVM RERVM, AC SENTENTIARVM, QVAE HIS QVINQVE CONTROVERSIIS secundi Tomi continentur.

Numerus prior controuersias generales, posterior verò paginas indicat.

A.

AARON.

ABRENVNCIATIO.

ABSOLVTIO.

ACTIO, & ACTVS.

ADAM.

ADORATIO

ADVERBIA.

ADVLTERIVM.

ADVLTVS. vide infrà V. Baptismus, vbi de suscipientibus Baptismum.

ÆGROTVS.

ÆTERNITAS.

AERIVS.

AFFINITAS.

AGENS.

AGNVS.

ALEXANDER.

ALLELVIA.

ALPHONSVS.

ALTARE.

S. AMBROSIVS.

AMBROSIVS CATHARINVS.

AMEN.

AMICITIA, ET AMICVS.

AMOR. *Vide V. Dilectio.*

ANABAPTISTÆ.

ANANIAS.

S. ANDREAS.

ANGE-

ANGELI.

ANIMA.

ANTONINVS.

APPARITIO.

APOSTOLI.

Apostoli

Aposto-

AQVA.

AQVA BAPTISMI.

Vide v. Baptismus.

AQVILA.

ARCA.

ARGVMENTVM.

ARIANI.

ARTICVLVS.

ASCENSIO.

ASIATICI.

S. ATHANASIVS.

ATHLETÆ.

ATTRITIO.

AVERROES.

S. AVGVSTINVS.

LOCA QVÆDAM DIFFICILIORA
S. AVGVSTINI ab hæreticis oppugnata, & in hoc secundo Tomo controuersiarum explicata.

Ex primo Tomo sancti Augustini.

Ex secundo Tomo.

Ex tertio Tomo.

Ex quarto Tomo.

Ex quinto Tomo.

Ex sexto Tomo.

Ex septimo Tomo.

In

B.

BALSAMVM.

BAPTISMI SACRAMENTVM.

De natura & definitione Baptismi.

per

De materia Baptismi.

De forma Baptismi.

De necessitate Baptismi.

Quo tempore cœperit Baptismus esse necessarius, & de institutione Baptismi.

De Baptismo sanguinis, & flaminis.

An baptismus aquæ suppleri possit per Martyrium, tàm in paruulis, quàm in adultis, & per veram cordis conuersionem in adultis.

De Ministro Baptismi.

De suscipientibus Baptismum.

De effectibus Baptismi.

Ter-

De comparatione baptismi Christi cum baptismo Ioannis.

De cæremoniis Baptismi.

De cæremoniis ante Baptismum.

Hæ

BARBARIES.

BEATI.

BEDA.

BELLVM

BENEDICTIO.

BENEFICIVM.

BERENGARIVS.

S. BERNARDVS.

BIBLIA.

BIGAMI.

BLASPHEMIA.

BOHEMI.

BONA.

S. BONAVENTVRA.

BONVS.

C.

CÆREMONIÆ.

CANON MISSÆ.

CANONISTÆ.

CANTVS.

CAPHARNAITÆ.

CAPVT.

CARO.

CARO CHRISTI.

Vide v. Corpus Christi.

CATECHESIS.

CATECHVMENI.

CATHOLICI.

CAVSSA.

CEREVS.

CERTITVDO.

CHARACTER.

CHARITAS.

CHRISMA.

Chrisma

CHRISTIANI.

CHRISTVS.

CHRYSOSTOMVS.

CIBVS.

CILICIVM.

CINIS.

CIRCVMCISIO.

Circum-

CLAVES.

CLEMENS.

CLERICI.

COELIBATVS.

C OE L V M.

COENA SACRA.

In vlti-

COGITATIO.

COGNATIO.

COITVS.

COLLATIO.

COLLECTA.

COLORATVM.

COLVMBA.

COMMVNIO SACRAMENTALIS.

De nomine,& necessitate Communionis.

Com-

De communione sub vna specie, seu de communione populi & laicorum.

De communione ſub vtraque ſpecie.

De præparatione ad communionem, & simul de effectu Eucharistiæ, quæ duæ quæstiones separari non possunt.

COMPARATIO.

COMPETENTES.

CONCILIA VARIA.

CONCILIVM TRIDENTINVM.

CONCOMITANTIA.

CONCVBINA.

CONCVPISCENTIA.

CONFESSIO SACRAMENTALIS.

III. *Ab*

Confeſsio non ſacramentalis.

peccata

S. CONFESSORES.

CONFIRMATIONIS SACRAMENTVM.

An sit verum, & proprium Sacramentum.

De Ministro, & suscipientibus hoc Sacramentum Confirmationis.

De cæremoniis Confirmationis.

Cæremoniæ quæ adhibentur in consecratione Chrismatis feria V. in cœna Domini.

Cæremoniæ quæ adhibentur in ipsa collatione huius Sacramenti præter cæremoniam essentialem vngendi, & signandi frontem cruce.

CONIVGIVM & CONIVGES.

CONSANGVINITAS.

CONSCIENTIA.

CONSECRATIO Chrismatis.

Consecratio Eucharistiæ, vide infrà Verba sacramentalia.

CONSENSVS.

CONSVETVDO.

CONTEMPTVS.

CONTINENTIA.

CONTINVATIO.

CONTRADICTIO.

CONTRITIO.

Contritio an fine speciali Dei auxilio haberi posſit.

Contritio an includat odium peccati præteriti.

Contri-

De necessitate contritionis.

De quantitate contritionis.

Vtrum contritio peccata remittat.

Vtrum contritio ante absolutionem sacerdotalem peccata remittat.

Vtrum omnia peccata deleantur per contritionem.

Vtrum contritio, siue attritio, quæ oritur ex timore seruili, sit bona.

CONVERSIO AD DEVM.

Vide paulò antè v. Contritio.

Conuer-

CONVIVIVM.

COPVLA CONIVGALIS.

Suprà v. Coitus.

COR.

CORPVS CHRISTI IN SANCTISSIMO Eucharistiæ Sacramento.

Corpus

CORRVPTIO.

CREATIO.

CRVX & CRVCIS sacrificium.

CVLPA.

CVLPA.

Vide ∇. *Pœna*, & ∇. *Peccatum.*

CVLTVS DEI.

CVRATIO.

S. CYPRIANVS.

DAMNATI.

DAVID.

DECIMÆ.

DEFVNCTI.

DEVOTIO.

DEVS.

DIACONVS.

SVBDIACONVS.

DIES FESTI.

Vide v. Festi dies.

DILECTIO.

Vide v. Amor.

DILVVIVM.

DIMENSIO.

DIONYSIVS.

DISTANTIA.

DIVINITAS, & res diuinæ.

DIVISIO.

DIVITES, & DIVITIÆ.

DIVORTIVM.

DOCTORES.

DOCTRINA.

DOGMA.

ECCLESIA.

In

EFFECTVS.

ELEEMOSYNÆ.

ELEMENTVM.

ECLIPSIS.

ENERGVMENI.

EPISCOPATVS.

EPISCOPVS.

Episco-

EPISTOLA.

ENS, & ESSENTIA.

E T.

EVANGELISTÆ.

EVANGELIVM.

SACROSANCTVM EVCHARISTIÆ SACRAMENTVM.

De vera, ac reali, & substantiali præsentia corporis & sanguinis Domini, in hoc non minus admirabili, quàm venerabili Eucharistiæ Sacramento.

Ex iudicio rationis eadem veritas probatur.

De modo, ac ratione existentiæ Christi in Eucharistia.

De materia Euchariſtiæ.

De forma Sacramenti Euchariſtiæ.

Verbum

De Ministro Eucharistiæ.

Vide V. Sacerdos.

Eucha-

De veneratione Sacramenti Eucharistiæ.

De Eucharistia vt sacrificium est.

Vide v. Missæ sacrificium.

FACVLA.

FESTI DIES.

FIDELES.

FIDES.

FIGVRA.

FILIVS DEI.

Vide v. CHRISTVS.

FILIVS.

Tribus

FLAGELLA.

FLAGELLATIO.

FOEMINÆ.

FORMÆ.

FORNICATIO.

FRACTIO.

GLORIA, &c.

GRADVALE.

GRADVS.

GRATIA.

GRAVE.

GRÆCI.

GREGORIVS.

H.

H.

HABITATIO.

HÆREDITAS.

HÆRESES.

HÆRETICI.

HEBRÆI.

HOSTIÆ.

HVMILITAS.

HYMNVS.

I.

S. IACOBVS.

IDIOMA.

IDOLOLATRIA, & IDOLVM.

IEIVNIVM.

S. IGNATIVS.

IGNIS.

IMAGO.

IMMOLATIO.

IMPEDIMENTVM Matrimonij.

IMPII.

IMPOENITENTIA.

INCARNATIO.

INCENSVM.

INDVLGENTIÆ.

INFANS.

INFIDELES.

INNOCENTIVS III.

INSTRVMENTVM.

INSTRV-

INTELLECTVS.

S. IOANNES BAPTISTA.

Vltima

IVSTITIA.

IVSTVS.

K.

KALENDARIVM.

KYRIEELEISON.

L.

LAC.

LACHRYMÆ.

LAICI.

LATRIA.

LATRO.

L I N G V A.

LOCVS.

LOTIO.

Mandu-

MANVS IMPOSITIO.

MARE RVBRVM.

MARIA MAGDALENA.

MARTYRES.

MARTYRIVM.

MATERIA.

MATRIMONIVM non Sacramentum, & illegitimum.

Matrimonij forma.

Matri-

Matrimonij Minister.

Matrimonij finis, effectus, & bona.

Matrimonij vnitas.

Matrimonij firmitas.

An requiratur necessariò ad Matrimonium filiorum consensus parentum.

vel

De impedimento criminis.

De cultus disparitate.

supplicio. & nulla extant exempla sanctorum veterum, qui in his gradibus contraxerint; neq; vnquam ab Ecclesia facta est talis dispensatio; quamuis non defuerint, qui eam aliquando quærerent. §. 264

In gradibus autem iure naturæ non prohibitis, non semel factæ leguntur dispensationes ab Ecclesia. §. 265

Omnes gentes aut à coniugiis prædictis naturaliter abhorrent, aut si quæ sunt, quæ iis indulgent, ab aliis feræ & barbaræ iudicantur. §. 265

Nulla fuit opus dispensatione in coniugiis filiorum Adæ cum sororibus, cùm tale cõiugium prohibeatur, excepta illa summa necessitate generis propagandi. §. 266

Rectè Catholica Ecclesia coniugia prohibuit olim vsq; ad septimum, postea verò vsq; ad quartum gradum consanguinitatis, & affinitatis. §. 271. *vide etiam* §. 231

Ecclesia potest leges ferre de gradibus cognationis, & caussam habuit cur eiusmodi leges ferret. §. 271

Matrimonij leges non sunt merè politicæ, sed etiam spirituales. & Christus de Matrimonio aliquas leges tulit, cùm sustulit polygamiam, & repudium. §. 273

Matrimonij lex non erat admodum restringenda populo hebræorum, & quæ illi concedebatur non debet nobis esse communis. §. 273

Per Matrimonij actum cum consanguineis tolleretur reuerentia, quæ eis debetur. §. 271

Lex de prohibitione vsq; ad septimum gradum non fuit incõgnita antiquitati, & exempla adducuntur. §. 274

Matrimonium vsque ad quartum gradum restringitur, quia experientia docet, non posse hoc tempore tot graduum prohibitionem sine ingenti dispendio conseruari. §. 275

Accedit congruentia ex quatuor humoribus, quibus homines constant. §. 276

Cognatio spiritualis, (quæ ex Baptismo, & Confirmatione oritur) & legalis (quæ ex adoptione) publica iustitia (quæ ex sponsalibus) & affinitas ex fornicatione, meritò ab Ecclesia inter impedimenta Matrimonij referuntur. §. 276. *vide præterea* §. 231. & 277

De duobus impedimentis non dirimentibus, id est, de interdicto, & tempore feriato.

Per Ecclesiæ interdictum intelligitur Matrimonium clande-

De caussis Matrimonialibus.

De cæremoniis Sacramenti coniugij.

MELCHIADES.

MELCHIOR CANVS.

MELCHISEDECH.

MENDACIVM.

MENSA.

MERITVM.

MERITVM CHRISTI.

MERSIO.

MINISTER.

Missa an sit sacrificium.

Missa an sit propitiatorium sacrificium.

Missa an sit impetratorium sacrificium.

Missæ sacrificij efficientia.

Missæ sacrificium pro quibus offerri debeat & possit.

De Missis priuatis.

De genere linguæ.

De cæremoniis Missæ.

Multa

De sa-

MONOGAMIA.

MORS.

MORS CHRISTI.

Vide v. Crux. & v. Passio.

MORTIFICATIO.

MORTVI.

MOYSES.

MVLIER.

MVTATIO.

MYSTERIVM.

N.

NATVRA.

NECESSITAS.

NECTARIVS.

NEOPHYTI.

NOE.

NOMEN.

NOVATIANI.

O.

OBEDIENTIA.

OBLATIO.

OMNES.

OPVS OPERATVM.

OPVS BONVM, & SATISFACTORIVM.

ORATIO.

ORATIO DOMINICA.

ORDINIS SACRAMENTVM.

ORIGENES.

OSCVLVM.

OTHO.

P.

PACTVM.

PANIS.

NVMERVS.

NVPTIÆ.

NVTRITIO.

O.

OBEDIENTIA.

OBLATIO.

OMNES.

OMNES.

OPVS OPERATVM.

OPVS BONVM, & SATISFACTORIVM.

ORATIO.

ORATIO DOMINICA.

ORDINIS SACRAMENTVM.

Ordi-

ORIGENES.

OSCVLVM.

OTHO.

P.

PACTVM.

PANIS.

PANIS EVCHARISTICVS.

Cum

PARASCEVE.

PARENTES.

PASCHA.

PASTOR.

PATER.

PATRES.

PAV-

PAVPERES.

PAX.

PECCATOR.

PECCATVM ORIGINALE.

PECCATVM ACTVALE, ET MORTALE.

PECCATVM VENIALE.

PECCATI POENA.

Vide v. Pœna.

PECCATI ODIVM.

PECCA-

PECCATI REMISSIO.

quia

S. PETRVS.

PETRVS LOMBARDVS.

PHANTASMA.

PICTVRA.

PLATINA.

POENA.

Pœna

POENITENS.

Pœnitentiæ Sacramentum an à Sacramento Baptismi diuersum sit.

De partibus essentialibus Sacramenti Pœnitentiæ.

Tant-

POENITENTIA non sacramentalis.

POLYGAMIA.

PONTIFEX.

POPVLVS.

POTENTIA.

POTESTAS.

PRÆCEPTVM.

PRÆDESTINATIO.

PRÆDICATIO VERBI DEI.

Vide V. Concio.

PRESBYTER.

PRIVS.

PROMISSIO.

PROPOSITVM.

Q.

QVANTITAS.

R.

REDEMPTIO.

REGES.

REGVLA.

RELATIO.

RELIGIO.

Inter

REPVDIVM.

RES.

RESVRRECTIO.

ROMANI.

RVDES.

S.

SABBATVM.

SACERDOS.

SACERDOTIVM.

Sacramenti nomen & significatio.

Sacra-

Sacramenti definitio formalis, & artificiosa.

Lutheri.

Sacramentorum finis & necessitas.

Baptis-

Sacramentorum caussa efficiens.

Sacramentorum caussa Ministerialis.

Vide suprà v. Minister.

SACERDOTIVM.

SACRAMENTARII.

SACRAMENTVM.

Sacramenti caussæ intrinsecæ, videlicet
Materia & forma.

Sacramentorum finis & necessitas.

Baptis-

Sacramentorum cauſſa efficiens.

Sacramentorum cauſſa Miniſterialis.

Vide ſuprà v. *Miniſter.*

Ministri qualitas.

Ministri intentio.

Sacramentorum effectus.

Sacramentorum veteris, & nouæ legis differentia.

Sacramentorum alter effectus, qui est character.

Sacramentorum numerus & ordo.

Sacramentorum nouæ legis inter se comparatio & ordo.

Sacramentorum cæremoniæ.

SACRIFICIVM.

Egera-

Sacramentorum alter effectus, qui est character.

Sacra-

Sacramentorum alter effectus, qui est character.

Sacramentorum numerus & ordo.

Sacramentorum nouæ legis inter se comparatio & ordo.

Sacramentorum cæremoniæ.

SACRIFICIVM.

SAL.

SANCTI.

SANCTIMONIALIS.

SANGVIS.

SATISFACTIO.

Sacramentorum numerus & ordo.

Sacramentorum nouæ legis inter se comparatio & ordo.

Sacri-

SAL.

SANCTI.

SATISFACTIO.

SCRIPTURA.

SENSVS.

SIGILLVM.

SIGNVM.

SIGNVM CRVCIS.

SIGNIFICATIO.

SITVS.

SPECIES SACRAMENTALES.

Vide v. Accidens.

SVBSTANTIA.

SVCCESSIVA.

SYMBOLVM.

SYNAGOGA.

T.

TEMPLA.

TEMPVS.

TEMPVS FERIATVM.

TENTATIO.

TERROR.

THEOLOGVS.

S. THOMAS.

TIMOR.

TIMOR.

TRADITIO.

TRITICVM.

TROPVS.

V.

VAS.

VBIQVISTAE.

VERBVM.

VERBUM sacramentale.

Verbi

VESPERA.

VESTIS.

VICTIMA.

VINVM.

VIRGO.

B. Vir-

VIRTVS.

VISIO.

VITA.

VNCTIO.

VNCTIO.

VNCTIONIS EXTREMÆ SACRAMENTVM.

Susci-

VNIO.

VOLVNTAS.

VOTVM.

VOX.

VSVS.

VTILI-

VTILITAS.

VXOR.